

Studiehandledning

Yngre barns lärande: Barn, barndom, lärande och institution

Termin: VT 2025
Kurskod: 949A26

Masterprogram i pedagogiskt arbete

Innehållsförteckning

Förord	3
Kontakt	4
Datum för våra träffar	4
Kursens mål och provkoder	4
Kursens innehåll	4
Arbetsgång	5
<i>Tema 1: Perspektiv på barn, barndom och institution</i>	<i>5</i>
Arbetsuppgifter inför träff 2:.....	5
Portfoliouppgift 1 (del av POR1):.....	5
<i>Tema 2: Barn som aktörer</i>	<i>6</i>
Arbetsuppgift inför träff 3:.....	6
Portfoliouppgift 2 (del av POR1):.....	6
<i>Tema 3: Barns rättigheter</i>	<i>6</i>
Arbetsuppgift inför träff 3:.....	6
Portfoliouppgift 3 (del av POR1):.....	7
<i>Tema 4: Sociala kategoriseringar och barns livsvillkor</i>	<i>7</i>
Arbetsuppgift inför träff 4:.....	7
Portfoliouppgift 4 (del av POR1):.....	7
Examinationer:	8
<i>POR1, Portfolio, 3,5 hp, U-G</i>	<i>8</i>
Bedömningskriterier.....	8
<i>SRE1, Individuell skriftlig redovisning, 4 hp – U-G-VG</i>	<i>8</i>
Bedömningskriterier.....	9
<i>Examinationstillfällen</i>	<i>9</i>
Policy rörande fusk och plagiat	10
Kursvärdering	11
Litteraturlista 949A26 VT 2025	12
<i>Litteraturtips</i>	<i>13</i>

Förord

Välkommen till kursen *Barn, barndom, lärande och institution!*

Kursen ingår i Masterprogrammet *Pedagogiskt arbete med inriktning mot yngre barns lärande*. Kursen ges under veckorna 04 - 23. Kursen omfattar 7,5 hp. Det motsvarar en termins studier på kvartsfart med en genomsnittlig studietid av 10 timmar per vecka.

Innehållet i denna studiehandledning har utarbetats i samarbete mellan kursansvarig och lärare vid Linköpings universitet. Syftet är att underlätta studierna för er studenter genom att tydliggöra kursens syfte, mål och upplägg. Studiehandledningen ska ses som ett levande dokument, som efterhand, med lärarnas och studenternas hjälp, ständigt kan förbättras.

Här får du information om kursens upplägg och arbetsgång, datum för de kurstillfällena, kurslitteratur, bedömningskriterier, utvärdering samt LiU:s policy om fusk och plagiat.

Lycka till med studierna!

Sofia Littmarck

Kontakt

Kursansvarig: Sofia Littmarck, IBL, sofia.littmarck@liu.se
Programansvarig: Anders Hallqvist, IBL, anders.hallqvist@liu.se
Kursadministratör: Sara Boodh, IBL, sara.boodh@liu.se

Datum för våra träffar

Vi kommer att träffas vid fyra tillfällen under terminen, varav det första tillfället är en kursintroduktion över zoom.

Träff 1: Tors 23/1 Zoom

Träff 2: Tors 27/2 Campus Valla, Tema 1

Träff 3: Tors 24/4 Campus Valla, Tema 2 & 3

Träff 4: Tis 27/5, Campus Valla, Tema 4

Kursens mål och provkoder

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

- Diskutera olika samhällsvetenskapliga och historiska teorier i relation till barn, barndom och institution
- Relatera forskning om barns aktörskap till pedagogisk verksamhet och yngre barns lärande
- Redogöra för och diskutera barns rättigheter och skilda livsvillkor i såväl lokal som global kontext
- Problematisera sociala kategoriseringar i relation till lärande, identitet och livsvillkor

Provkoder:

POR1 – Portfolio, 3,5 hp – U-G

SRE1 – Skriftlig redovisning, 4 hp – U-G-VG

Kursens innehåll

I kursen behandlas centrala begrepp inom forskningsområdet yngre barns lärande såsom barn, barndom och institution. Dessa begrepp diskuteras och problematiseras med hjälp av samhällsvetenskapliga och historiska teorier. I kursen framhålls barns aktörskap och relateras till pedagogisk verksamhet och yngre barns lärande. Ett viktigt innehåll är därför också barns rättigheter och skilda livsvillkor i såväl lokalt som globalt sammanhang. Sociala kategoriseringar som genus, klass, ålder, etnicitet och funktionsnedsättning relateras och problematiseras i förhållande till lärande, identitet och livsvillkor.

Arbetsgång

Kursen är organiserad i fyra teman, baserade på kursens fyra lärandemål. Varje tema behandlas med en del av portfolieuppgiften (POR1) som beskrivs i slutet av varje tema nedan. Portfolieuppgiftens fyra delar lämnas in löpande under kursens gång. Inom varje tema finns litteratur och beskrivning av förberedelser inför våra träffar.

Kursen avslutas med ett helhetsgrepp om kursens olika teman med utgångspunkt i hur vi kan förstå ”det kompetenta barnet”.

Tema 1: Perspektiv på barn, barndom och institution

Lärandemål: Diskutera olika samhällsvetenskapliga och historiska teorier i relation till barn, barndom och institution.

Arbetsuppgifter inför träff 2:

Läs följande texter:

- Ariés, P. (1982 eller senare). *Barndomens historia / Centuries of Childhood*. Tex. Gidlund. Prioritera: Del 1 ”The idea of childhood”, och övriga sammanfattningar
- Sandin, B. & Sundkvist, M. (2024, 2 uppl.). *Barn, barndom och samhälle - svensk utbildningshistoria*. Gleerups. Prioritera: kap 1-5, 7 & 9.
- Lindgren, A-L, & Söderlind, I. (2022). *Förskolans historia. Förskolepolitik, barn barndom*. Gleerups. Prioritera: kap 1-5 & 8.
- Norburg, U. & Sundkvist, M. (2024). Utbildning och postinstitutionellt medborgarskap vid en total institution – exemplet Folåsa 1865–1948, I H. G. Slottemo (red.) *Barn som gick «fra haand til haand». Oppvekst på skolehjem, barnehjem og internatskole i et historisk perspektiv*. Cappelen Damm Forskning.
<https://cdforskning.no/cdf/catalog/book/217>, ss. 249-270.

Bilder av barn och barndom i skönlitteratur

Välj och läs en skönlitterär bok som innehåller en barn- eller barndomsskildring. Den kan vara en historisk eller samtida skildring. Du skall kort analysera boken utifrån följande frågor:

- Vad är det för ”barn” som skildras i boken? Vad är det för syn på barn som kommer till uttryck?
- Hur skildras barndomen?
- Vilka livsvillkor framträder i handlingen?

Du kommer att kort muntligt redovisa bokens handling samt dina analyser under seminariet.

Portfoliouppgift 1 (del av POR1):

Utifrån litteratur och föreläsning till Tema 1, problematisera och reflektera över temat *Perspektiv på barn, barndom och institution*. Inlämning: ca 2 A4 sidor (Times New Roman 1,5 radav. 12p) på Lisam senast **16/3 kl. 23.59**.

Gör tydliga hänvisningar till litteraturen och ange sidnummer i dina referenser. **Minst tre** av referenserna för Tema 1 ovan ska användas.

Tema 2: Barn som aktörer

Lärandemål: Relatera forskning om barns aktörskap till pedagogisk verksamhet och yngre barns lärande

Arbetsuppgift inför träff 3

Förberedelser för seminariet

Läs texterna:

- Elvstrand, H. & Närvänen A. L. (2016). Children's Own Perspectives on Participation in Leisure-time Centers in Sweden, *American Journal of Educational Research*, Vol. 4, No. 6, pp 496-503. doi: 10.12691/education-4-6-10
<https://pubs.sciepub.com/education/4/6/10/>
- Halldén, G. (red.) (2007). *Den moderna barndomen och barns vardagsliv*. Carlssons. Prioritera kap. 1- 4, 9-10
- James, A., Jenks, C., & Prout, A. (1998). *Theorizing childhood*. Cambridge: Polity.
- Ryan, P. J. (2008) How new is the "new" social study of childhood? The myth of a paradigm shift. *Journal of Interdisciplinary History* 38(4), 553-576.
- Tellgren, B. (2004). *Förskolan som mötesplats. Barns strategier för tillträden och uteslutningar i lek och samtal*. Avhandling. Örebro universitet. Prioritera kap. 2, 8 och valfritt empiriskt kapitel.

Bearbeta och reflektera över litteraturen med fokus på barns aktörskap och barns perspektiv. Relatera teoretiska perspektiv till pedagogisk verksamhet och yngre barns lärande. Utifrån detta fokus, formulera skriftligen 3 frågor som du vill diskutera under seminariet (träff 3).

Portfoliuppgift 2 (del av POR1):

Skriv en text där du med hjälp av temats texter

- 1) redogör för innebörder av barns aktörskap och barns perspektiv
- 2) reflektera över dessa innebörder i relation till olika institutioner och pedagogiska praktiker såväl som barns lärande. Utgå i reflektionerna från egna erfarenheter och knyt sedan dessa till litteraturen.

Omfattning ca 2 sidor (Times New Roman 1,5 radav. 12p). Gör tydliga hänvisningar till litteraturen, minst fyra i temat, och ange sidnummer i dina referenser. Inlämning på Lisam senast **4/5 kl. 23.59**

Tema 3: Barns rättigheter

Lärandemål: Redogöra för och diskutera barns rättigheter och skilda livsvillkor i såväl lokal som global kontext.

Arbetsuppgift inför träff 3:

Läs texterna nedan:

- Stern, R. (2006). *The child's right to participation – reality or rhetoric*, Diss. Uppsala Universitet. Children's Participation: An Issue of Democracy, kap 3, ss 81-128.
- Wall, J. (2011). "Can democracy represent children? Toward a politics of difference", *Childhood* 19(1), pp. 86–100.

Portfoliuppgift 3 (del av PORI):

Gör en analys av en pedagogisk praktik (ex. förskola, skola eller fritidshem) i din närhet med utgångspunkt i barnkonventionen. Använd litteraturen för tema 3 i dina analyser.

Din analys ska ta utgångspunkt i dessa aspekter

- 1) Att lära barn sina rättigheter
- 2) Att barn kan utöva sina rättigheter
- 3) Att skydda barns rättigheter.

Omfattning ca 2 sidor (Times New Roman 1,5 radav. 12p). Gör tydliga hänvisningar till litteraturen, båda texter ska användas, och ange sidnummer i dina referenser. Inlämning på Lisam senast **11/5 kl. 23.59**

Tema 4: Sociala kategoriseringar och barns livsvillkor

Lärandemål: Problematisera sociala kategoriseringar i relation till lärande, identitet och livsvillkor

Arbetsuppgift inför träff 4

Läs texterna:

- Fjällhed, A. & Mikael Jensen (2013). *Barns Livsvillkor: I mötet med skola och fritidshem*. Lund: Studentlitteratur.
- Hellman, A., Heikkilä, M. & Sundhall, J. (2014). 'Don't be Such a Baby!' Competence and Age as Intersectional Co-markers on Children's Gender, *International Journal of Early Childhood* volume 46, p. 327–344.

Portfoliuppgift 4 (del av PORI):

Fundera över: Hur kategoriseras barn i relation till lärande, identitet och livsvillkor på institutionen förskola, förskoleklass, skola eller fritidshem? Skriv en text där du problematiserar detta område. Använd båda texter för tema 4 i din text.

Omfattning 1-2 sidor, (Times New Roman 1,5 radav. 12p). Gör tydliga hänvisningar till litteraturen och ange sidnummer i dina referenser. Inlämning på Lisam senast **1/6 kl. 23.59**

Examinationer:

POR1, Portfolio, 3,5 hp, U-G

Mål som examineras:

- Diskutera olika samhällsvetenskapliga och historiska teorier i relation till barn, barndom och institution
- Relatera forskning om barns aktörskap till pedagogisk verksamhet och yngre barns lärande
- Redogöra för och diskutera barns rättigheter och skilda livsvillkor i såväl lokal som global kontext
- Problematisera sociala kategoriseringar i relation till lärande, identitet och livsvillkor

Bedömningskriterier

För betyget godkänt krävs att

- alla 4 delar av portfolion har lämnats in för examination
- en bearbetning/analys och tolkning av de efterfrågade frågorna uppvisas
- kopplingar till den obligatorisk litteraturen görs

Underkänd

Att inte uppfylla kriterierna för G innebär att man blir underkänd. OBS! Olika typer av fusk, tex. plagiat, leder också till betyget Underkänd.

Detta är en självständig och individuell skriftlig redovisning. Du får inte använda AI-genererad text i denna inlämning.

Instruktioner för formalia ges under varje tema.

SRE1, Individuell skriftlig redovisning, 4 hp – U-G-VG

Mål som examineras:

- Diskutera olika samhällsvetenskapliga och historiska teorier i relation till barn, barndom och institution
- Relatera forskning om barns aktörskap till pedagogisk verksamhet och yngre barns lärande
- Redogöra för och diskutera barns rättigheter och skilda livsvillkor i såväl lokal som global kontext
- Problematisera sociala kategoriseringar i relation till lärande, identitet och livsvillkor

Anvisningar:

Detta är en självständig och individuell skriftlig redovisning. Du skall skriva en problematiserande text kring: ***Hur kan vi förstå det kompetenta barnet?***

För att bearbeta frågeställningen skall behandla alla fyra teman från kursen. Du ska använda **minst tio titlar** från den obligatoriska litteraturlistan (flera kapitel i samma antologi räknas som en "titel") och en självvald artikel eller avhandling som berör frågan.

Arbetet skall omfatta minst 4, max 6 A4-sidor med 2,5 cm marginal, i teckenstorleken 12 punkter och med radavståndet 1,5, Times New Roman.

AI-genererad text får inte användas i denna examination.

Inlämning: Texten skall lämnas in senast söndagen **den 8/6 kl. 23.59** i inlämningsmapp på Lisam.

Bedömningskriterier

Arbetet bedöms med något av betygen Underkänd, Godkänd eller Väl Godkänd.

Godkänd

För att den studerande skall erhålla betyget godkänd på den skriftliga uppgiften ska den studerande:

- Diskutera olika samhällsvetenskapliga och historiska teorier i relation till barn, barndom och institution
- Relatera forskning om barns aktörskap till pedagogisk verksamhet och yngre barns lärande
- Redogöra för och diskutera barns rättigheter och skilda livsvillkor i såväl lokal som global kontext
- Problematisera sociala kategoriseringar i relation till lärande, identitet och livsvillkor

Därutöver krävs:

- att texten följer de instruktioner som ges i uppgiften
- att texten bygger på en god språklig standard och har en tydlig struktur
- korrekt referenshantering

Väl godkänd

För att den studerande ska erhålla betyget väl godkänd på den skriftliga uppgiften måste samma krav som för godkänd uppfyllas.

Därutöver krävs att studenten uppvisar en fördjupad bearbetning/analys och tolkning av frågorna och de ämnen som behandlas samt att texten bygger självständiga resonemang.

Underkänd

Att inte uppfylla kriterierna för G innebär att man blir underkänd. OBS! Olika typer av fusk, tex. plagiat, leder också till betyget Underkänd.

Återkoppling och bedömning ges senast 15 arbetsdagar efter deadline.

Examinationstillfällen

De studerande som efter det första examinationstillfället ännu inte är godkända erbjuds ytterligare två omtentamenstillfällen (se tabell nedan) inom ett år. Därefter hänvisas till den termin när kursen ges igen. Till varje omtentamenstillfälle måste en ny anmälan göras till den kursansvarige.

Examination nr. 2 (omtentamenstillfälle):	v. 34 2025 24/8 kl. 23.59	POR1 (samtliga delar)
--	------------------------------	--------------------------

		SRE1
Examination nr 3 (omtentamenstillfälle):	v. 44 2025 2/11 kl. 23.59	POR1 (samtliga delar) SRE1
Examination nr 4 (omtentamenstillfälle):	Hänvisning till ny studiehandledning 2027	POR1 SRE1

Policy rörande fusk och plagiat

Definitionen av fusk och plagiat som Linköpings universitets disciplinnämnd utgår ifrån finns i Högskoleförordningen (10 kap. 1 §): ”Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som 1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när studieprestation annars skall bedömas”.

Så här förklarar Linköpings universitetsbibliotek vad plagiering är och hur man kan undvika det:

Att plagiera innebär att presentera någon annans material som sitt eget. När studenter plagierar sker det ofta genom att man:

- Använder en annan författares text och endast byter ut några få ord mot synonymer, ändrar ordföljd eller böjning av ord. Detta är plagiering oavsett om referens anges eller inte.
- Använder en annan författares arbete och presenterar det som sitt eget.
- Kopierar ett stycke ur en text på internet utan att markera att det handlar om ett citat eller referera till källan.
- Använder en annan författares text och med egna ord uttrycker hur man förstår innehållet men utan att ange referens.
- Använder hela eller delar av en text man skrivit i ett annat sammanhang i ett nytt arbete utan att hänvisa till originaltexten. Detta kallas för självplagiering.

Genom att referera på ett korrekt sätt till sina källor när man skriver uppsats och andra texter under sin utbildning undviker man som student att plagiera. (<https://liu.se/artikel/plagiering-upphovsratt>)

Det står naturligtvis studenten fritt att referera och citera källor – det ska man göra i en vetenskaplig uppsats – men det måste klart framgå vilka dessa källor är. Studenten måste ge originalkällorna erkännande för den information som de står för. Man ska alltid ha en källhänvisning med sidor direkt efter ett citat.

Examinationsuppgifterna i den här kursen ska skrivas självständigt och med egna ord av studenten. Väl övervägda, motiverade och tydligt angivna citat är givetvis tillåtna. Det är inte tillåtet att använda AI-genererad text i någon av uppgifternas delar i den här kursen.

På bibliotekets hemsida finns mer information om plagiat och hur du kan undvika att riskera att plagiera: <https://liu.se/artikel/plagiering-upphovsratt>

För att upptäcka plagiat skickas alla examinationsuppgifter till Ouriginal som är en nätbaserad tjänst för att jämföra en students text med andra texter som ligger lagrade i Ouriginals databas och på internet.

Om en lärare eller examinator misstänker fusk eller plagiat är hen skyldig att anmäla det till Linköpings universitets disciplinnämnd som sedan utreder ärendet och fattar beslut om eventuella disciplinära åtgärder.

Här finns information om vad som är en disciplinförseelse och disciplinära åtgärder:

<https://liuonline.sharepoint.com/sites/student-under-studietiden/SitePages/Fusk-och-plagiat.aspx>

Kursvärdering

Enligt högskoleförordningen ska studenter som deltar i eller avslutar en universitetskurs ges möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen. På lärarprogrammen sker detta genom Linköpings universitets elektroniska kursvärderingssystem EvaLiUate. När kursvärderingen öppnas får alla studenter som är registrerade på kursen ett mail med en länk. LiU uppmanar alla studenter att ta denna chans att förbättra utbildningen vid Linköpings universitet för kommande studenter. Utöver detta ansvarar lärare för att kursen fortlöpande utvärderas. Era åsikter är viktiga för utformandet av kursen.

Litteraturlista 949A26 VT 2025

Ariés, P. (1982/eller senare). *Barndomens historia / Centuries of Childhood*. Tex. Gidlund.

Elvstrand, H. & Närvänen A. L. (2016). Children's Own Perspectives on Participation in Leisure-time Centers in Sweden, *American Journal of Educational Research*, Vol. 4, No. 6, pp 496-503. doi: 10.12691/education-4-6-10 <https://pubs.sciepub.com/education/4/6/10/>

Fjällhed, A. & Mikael Jensen (2013). *Barns Livsvillkor: I mötet med skola och fritidshem*. Lund: Studentlitteratur.

Halldén, G. (2007) (red.). *Den moderna barndomen och barns vardagsliv*. Stockholm: Carlssons

Hellman, A., Heikkilä, M. & Sundhall, J. (2014). 'Don't be Such a Baby!' Competence and Age as Intersectional Co-markers on Children's Gender, *International Journal of Early Childhood* volume 46, ss. 327–344

James, A., Jenks, C., & Prout, A. (1998). *Theorizing childhood*. Polity.

Lindgren, A-L & Söderlind, I. (2022, 2 uppl.) *Förskolans historia: Förskolepolitik, barn och barndom*. Geerups.

Norburg, U. & Sundkvist, M. (2024) "Utbildning och postinstitutionellt medborgarskap vid en total institution – exemplet Folåsa 1865–1948" I H. G. Slottemo (red.) *Barn som gikk «fra haand til haand»*. Oppvekst på skolehjem, barnehjem og internatskole i et historisk perspektiv. Cappelen Damm Forskning. <https://cdforskning.no/cdf/catalog/book/217>, ss. 249-270.

Ryan, P. J. (2008). How new is the "new" social study of childhood? The myth of a paradigm shift. *Journal of Interdisciplinary History* 38(4), ss. 553-576.

Stern, R. (2006). *The child's right to participation – reality or rhetoric*, Avhandling. Uppsala Universitet.

Wall, J (2011). "Can democracy represent children? Toward a politics of difference", *Childhood* 19(1), pp. 86–100.

Sandin, B. & Sundkvist, M. (2024, 2 uppl.). *Barn, barndom och samhälle - svensk utbildningshistoria*. Gleerups.

Tellgren, B. (2004). *Förskolan som mötesplats Barns strategier för tillträden och utslutningar i lek och samtal*. Avhandling. Örebro universitet.

Tillkommer egenvald litteratur i kursens arbetsuppgifter och examinationer.

Litteraturtips

Bartholdsson, Å. (2008). *Den vänliga maktutövningens regim: om normalitet och makt i skolan*. Liber

Eidevall, C. (2009). *Det finns inga tjejbestämmare: Att förstå kön som position i förskolans vardagsrutiner och lek*. Doktorsavhandling. Högskolan i Jönköping.

Halldén, G. (2009). Barnperspektiv: Ett ideologiskt laddat begrepp och oprecist som analytiskt verktyg. *Locus*, 21(3/4), 4-20.

Häll, L. (2022) "Är han en jätte, nej han är liten, en bebis": Ålderskategorisering i förskolan. Linköpings universitet.

Löfdahl, A (2014). *Kamratkulturer i förskolan: en lek på andras villkor*. Studentlitteratur.

Mayall, B. (2013). *A history of the sociology of childhood*. IOE Press.

Pedagogisk Forskning i Sverige, Nr 1-2, 2003. Temanummer Barns perspektiv och barnperspektiv. (s.) (Finns som elektronisk resurs) (ss. 6-11, 24-113).

<http://www.ped.gu.se/pedfo/pedfo.html>

Peterson, C. (2020). *Val - omröstning - styrning: en etnografisk studie om intentioner med villkor för och utfall av barns inflytande i förskolan*. Avhandling. Göteborgs universitet.

Reimers, E., Bengtsson, J. & Hellman, A. (red.) (2021) *Normer i förskolan*. Gleerups.

Sandin, B. & Halldén, G. (red.) (2003) *Barnets bästa: En antologi om barndomens innebörder och välfärdens organisering*. Symposion.

Zelizer, V (1994 eller senare) *Pricing the Priceless Child: The Changing Social Value of Children*. Princeton University Press.

Statsvetenskaplig tidskrift Årg. 124, nr 2, 2022. Tema barn unga och demokrati

Övrigt

Intersektionalitet

<https://www.youtube.com/watch?v=cxqIh-yazLU>